Таблиця 2

Витрати на виробництво по статтях продукції тваринництва у СТОВ „Липовецьке”

Статті витрат	Роки				Змінна структури за рахунок кожної статті,%
	2006		2008		
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	
Оплата праці	1352,2	26,4	1769,2	25,66	-0,75
Корми	2153,5	42,05	3409,9	49,45	7,40
Засоби захисту тварин	97,2	1,90	128,5	1,86	-0,03
Роботи і послуги	103,8	2,03	122,1	1,77	-0,26
Затрати на утримання основних засобів	357,8	6,99	212,8	3,09	-3,90
Затрати по організації виробництва і управління	354,2	6,92	405,5	5,88	-1,04
Страхові платежі	179,8	3,51	245,4	3,56	0,05
Інші затрати	523,2	10,22	602,5	8,74	-1,48
Разом	5121,7	100	6895,9	100	0

Формування бажаної моделі управління витратами включає такі етапи:

- розробку системи норм і нормативів по окремих позиціях статей витрат;
- запровадження системи планування план-фаутного контролю, розрахунку і факторного аналізу відхилень фактичних даних від планових;
- встановлення відповідальності керівників центру витрат за виконання планових завдань по регульованих видах витрат;
- налагодження даних у режимі реального часу по мірі формування первинних документів по затратах;
- розроблення і запровадження системи заохочення за досягнення економії витрат.

Удосконалення системи управління витратами націлене на постійний пошук і виявлення резервів економії ресурсів, нормування їх витрат, планування, облік та аналіз витрат за їх видами, стимулювання ресурсозбереження і зниження витрат з метою підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Література

1. В. Моссаковський Концепція побудови управління витратами у сільськогосподарських підприємствах// Бухгалтерський облік і аудит – 2009.- №7. – с.32-42.
2. Шанк Дж., Гавидараджа В. Стратегическое управление затратами/ Пер. с англ. – СПб, 1999. – 288с.
3. Бочкова Н.Ю. Удосконалення методики формування витрат на виробництво продукції на сільськогосподарських підприємствах// Держава та регіони. Серія: Державне управління – 2006.- №4.- с. 205-209.

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА: НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Буран В.В.

Науковий керівник: Козловський С.В., к.е.н., доцент

В данній статті проведено теоретичне дослідження поняття прибутку підприємства. Досліжено класифікацію прибутку. Запропоновано шляхи вдосконалення класифікації прибутку підприємств.

Постановка проблеми. Актуальність обраної теми полягає в тому, що прибуток – це підсумковий показник, результат фінансово-господарської діяльності підприємств як суб’єктів господарювання. Тому він відбиває її результати і зазнає впливу багатьох чинників. Є особливості у формуванні прибутку підприємств залежно від сфери їхньої діяльності, галузі господарства, форми власності, розвитку ринкових відносин. Прибуток являє собою кінцевий фінансовий результат господарської діяльності підприємства. Загальна економічна теорія визначає роль економіки так: „У реальній дійсності прибуток - кінцева мета і рушійний мотив товарного виробництва і ринкової економіки. Це головний стимул і основний показник ефективності будь-якого підприємства і фірми”. Дійсно, важко переоцінити значення прибутку в загальній системі вартісних інструментів управління підприємством.

Будь-який об’єкт дослідження потребує детальної класифікації за різними ознаками, її використовують для упорядкування змісту та взаємозв’язку економічних показників і характеристики їх сутності. Таким чином, класифікацію можна охарактеризувати як поділ множини об’єктів на частини за їхньою подібністю або відмінністю згідно з прийнятими методами. Обрати критерій класифікації означає встанови їй достатньо універсальну і точну характеристику, яка б дала змогу упорядкувати певну сукупність. Від того,

наскільки правильно обрано класифікаційні ознаки об'єкта, може залежати порядок його обліку. Поділ повинен бути економічно доцільним і відповідати характеру об'єкта дослідження.

Класифікація прибутку викликана різноманітністю його видів, кількість і характер яких залежать від завдань, які стоять перед дослідником, а також від його особливостей.

Саме прибуток є основним чинником, який впливає на можливість забезпечення фінансування багатьох програм підприємства, пов'заних із розширенням потужностей, поліпшенням якості продукції, зміцненням конкурентної позиції, виходом на нові ринки. Ще однією причиною необхідності класифікації прибутку є існування в Україні двох різних систем обліку фінансових результатів (бухгалтерського і податкового).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність і класифікацію прибутку розглядали у своїх працях різні дослідники, зокрема, Ф. Огійчук. І.А. Бланк, Ф.Ф. Бутинєць, А.М. Поддєрьогін, С.Ф. Покропивний, Н.М. Ткаченко, Г.А. Оганян, К.Я. Петрова, В.Д. Базилевич та інші.

Мета статті. Метою даної статті є дослідження сучасної класифікації підприємств в сучасних умовах господарювання.

Виклад основного матеріалу. Прибуток — це кінцевий результат діяльності підприємства, що характеризує абсолюту ефективність його роботи. Він має багато видів, кожен з яких характеризує певний показник господарської діяльності підприємства. У сучасних умовах основна частина дослідників виділяють загальний, валовий і чистий прибуток, бухгалтерський та економічний, а також прибуток від звичайної й надзвичайної діяльності. При такій класифікації, в основному, не використовуються ознаки, за якими класифікують прибуток.

В економічній науці професор В.Д. Базилевич розрізняє, насамперед, балансовий (бухгалтерський) прибуток, нормальний прибуток і економічний прибуток. Така класифікація прибутку нині не задовольняє вимоги управлінського персоналу підприємства та державні органи, які формують макропоказники, щодо інформації про результати діяльності суб'єкта господарювання [1].

Тому виникає необхідність у класифікації прибутку за різноманітними ознаками, які б характеризували всі сторони щодо формування та використання прибутку, щоб мати змогу використовувати зазначену інформацію у відповідних цілях і оптимізувати показники прибутковості для господарюючого суб'єкта. Також характеристика видів прибутку необхідна для забезпечення ефективності використання його від різних видів діяльності.

Під загальним поняттям прибутку розуміються його найрізноманітніші види. Класифікація прибутку повинна бути розширеною і характеризувати його від усіх видів діяльності підприємства.

Проаналізувавши погляди авторів, наведені в економічній літературі, визначено, що найважливішими класифікаційними ознаками поділу прибутку та відповідно видами прибутку є наступні (табл.1). [2].

Дана класифікація розкриває всі основні сторони функціонування прибутку як економічної категорії.

Для складання фінансової звітності необхідними видами є валовий прибуток; прибуток від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності; прибуток від звичайної та надзвичайної діяльності; чистий прибуток підприємства. Ці види прибутку є найбільш використовуваними у повсякденній діяльності господарюючого суб'єкта.

Валовий обліковий прибуток обчислюють як різницю між вартістю реалізованої продукції та витратами на її виробництво.

Більшу частину прибутку підприємство одержує від основної виробничої діяльності. Деяка частина прибутку утворюється за рахунок виконання для інших підприємств різноманітних непромислових робіт і послуг (будівельних, транспортних тощо), реалізації продукції господарств населення, надання платних послуг населенню. Цю частину прибутку називають прибутком від іншої реалізації.

Крім того, підприємство може мати прибуток від позареалізаційної діяльності. Це різниця (сальдо) між штрафами, пенею, неустойками, що одержані та сплачені, дохід за операціями з тарою, орендна плата від здавання в оренду приміщень тощо.

Узагальнюючим фінансовим показником діяльності підприємства є його балансовий (чистий) прибуток — це загальна сума прибутку підприємства від усіх видів діяльності за звітний період, одержана як на території України, так і за її межами, що відображена в його балансі та включає прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг), у тому числі продукції допоміжних і обслуговуючих виробництв, що не мають окремого балансу, основних фондів, нематеріальних активів, цінних паперів, валютних цінностей, інших видів фінансових ресурсів і матеріальних цінностей, прибуток від орендних (лізингових) операцій, роялті, а також позареалізаційних операцій. Одержання балансового прибутку пов'язане з кількома напрямами діяльності підприємства [3].

По-перше, це основна діяльність. її результатом є прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Як правило, цей прибуток має основну питому вагу в складі чистого прибутку. Прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначають відніманням з виручки від реалізації суми податку на додану вартість, акцизного збору, (ввізного) мита, митних зборів, а також витрат, що включають у собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг). Залежно від сфери, виду діяльності підприємства є деякі особливості формування цього прибутку, методики його розрахунку.

По-друге, це діяльність, що не є основною для даного підприємства, але пов'язана з реалізацією матеріальних і нематеріальних цінностей, деяких послуг. її можна визначити як прибуток від іншої реалізації. Прибуток від іншої реалізації може бути одержано за реалізацію на сторону продукції підсобних, допоміжних і обслуговуючих виробництв. У цьому разі прибуток розраховують так само, як і від реалізації продукції

основної діяльності. Прибуток від реалізації основних фондів (групи 1), нематеріальних активів визначають відніманням від ціни їх реалізації ПДВ, витрат з реалізації і залишкової їх вартості. Прибуток від реалізації цінних паперів обчислюють як різницю між ціною їх реалізації і ціною придбання. При цьому з ціни реалізації виключають витрати, пов'язані з реалізацією (комісійний збір).

По-третє, це діяльність, пов’язана зі здійсненням фінансових інвестицій. У результаті підприємства одержують прибуток у вигляді дивідендів на акції, від вкладання коштів у статутні фонди інших підприємств (прибутки від володіння корпоративними правами); у вигляді відсотків на державні цінні папери, облігації підприємств, на депозитні рахунки. Обсяг цього прибутку і його питома вага з балансовому прибутку мають тенденцію до зростання. Це обумовлено розвитком ринкової економіки, фондового ринку.

По-четверте, це діяльність, пов’язана з одержанням позареалізаційних прибутків і виникненням позареалізаційних витрат підприємств (прибутки минулих років, що виявлені у звітному періоді, невідшкодовані збитки від надзвичайних ситуацій, надходження боргів, списаних раніше як безнадійні, штрафи, пені, неустойки, що надходять, прибуток від завищення цін і тарифів та інші).

Таблиця 1

Класифікація прибутку

Ознака	Вид прибутку
За видом діяльності	Прибуток від звичайної (операційної, інвестиційної, фінансової) діяльності; прибуток від надзвичаних подій.
За порядком розрахунку	Валовий прибуток; прибуток від звичайної до оподаткування; загальний прибуток; чистиц прибуток.
За джерелами формування	Прибуток від операційної діяльності; прибуток від фінансової діяльності; прибуток від інвестиційної діяльності; інший прибуток; засновницький прибуток.
Залежно від розмірів	Мінімальний прибуток; цільовий прибуток; максимальний прибуток.
За методикою оцінки	Раельний прибуток; номінальний прибуток.
Залежно від мети визначення	Прибуток як об’єкт оподаткування; економічний прибуток; бухгалтерський прибуток.
За країною одержання прибутку	Прибуток, отриманий в Україні; прибуток, отриманий за межами України.

Слід звернути увагу, що одержання прибутку суб’єктами господарювання повязане з діяльністю не тільки на території України, а й за її межами.

Узагальюючим показником усієї діяльності підприємства є чистий прибуток, який визначають як частину загального або балансового приоутку підприємства, що залишилась у його розпорядженні після сплати податків, рентних та інших платежів до бюджету.

Зростання прибутку досягається передусім за рахунок збільшення виробництва і відповідно виручки від реалізації продукції та зниження її собівартості. Виручка від реалізації продукції, в свою чергу залежить від кількості виробленої продукції, її складу і цін, що склалися.

Загальний прибуток — це кінцевий фінансовий результат діяльності господарюючого суб'єкта. Він синтезує в собі фінансові результати роботи підприємства від різних сфер діяльності. Основною складовою частиною загального прибутку є валовий прибуток — це прибуток, розрахований по реалізованій продукції у вигляді різниці між чистим доходом від реалізації продукції та собівартістю реалізованої продукції. До складу загального прибутку зараховують результати від продажу основних засобів та іншого майна підприємств, а також від позареалізаційних операцій.

Прибуток від продажу основних засобів, а також іншого майна підприємства — це фінансовий результат, не пов’язаний з основними видами його діяльності. Він відображає прибутки від іншої реалізації — продажу на сторону різних видів майна, яке перебуває у власності підприємства.

Важливими видами прибутку є мінімальний, цільовий і максимальний. Такі види прибутку пов’язані з визначенням обсягів діяльності, досягнення яких обумовлює знаходження підприємства в зоні збитковості, беззбитковості або прибутковості. Підприємство може мати обсяги діяльності, при яких доходи від реалізації менше за витрати. Але сума збитків може бути за розміром менша, ніж постійні витрати. В такому разі підприємству вигідніше функціонувати, ніж нести збитки в розмірі постійних затрат.

Узагальнення літературних джерел щодо методичних підходів класифікації прибутку показує, що слід звернути увагу на практичне значення прибутку в діяльності підприємств і можливостей розширеного відтворення. У подальших дослідженнях варто виділити положення, коли прибуток не виступає базою оподаткування [4].

Результатом здійснення фінансово-господарської діяльності в підприємстві є прибуток. Він має велику кількість власних видів, які з'являються на різних етапах діяльності підприємства. Проте дослідники не розглядають всі види прибутку, а звертають увагу лише на деякі та не поділяють прибуток за класифікаційними ознаками. Причиною даної ситуації є те, що деякі види прибутку можна відносити до кількох класифікаційних ознак. Тому не дивно, що проблема класифікації є не повністю дослідженою в сучасній науковій практиці.

Висновки. Отже, класифікація прибутку є важливою для господарської діяльності суб’єкта господарювання. Узагальнена нами класифікація розкриває економічну природу різних видів прибутку та відповідає структурі фінансової звітності сільськогосподарських підприємств. Вона розкриває всі його характерні сторони й забезпечує виконання ним власних функцій, а також відповідає сучасному стану

економіки в нашій країні.

Література

1. Приказюк О.В. Класифікація прибутку в сільськогосподарських підприємствах/ О.В. Приказюк //Економіка АПК. - 2009. - № 3. - С. 99.
2. Кучеренко Т. Формування показника чистого прибутку у звіті про фінансові результати/ Т. Кучеренко //Бухгалтерський облік і аудит. - 2009. - № 4. - С. 37-40.
3. Радчук О.І. Фінансовий результат як елемент управління підприємством/ О.І. Радчук //"Аграрний форум - 2007". - 2007. - N9. - С. 237.
4. Корнієв В.Л. Методичний підхід до аналізу фінансових результатів діяльності підприємств АПК.- Економіка та підприємництво.-2007.-№4.-с.179-183.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Коцюруба О.В.
Науковий керівник: Козловський С.В., к.е.н., доцент

В данній статті проведено дослідження маркетингової стратегії розвитку підприємства та фактори їх впливу. Запропоновано активно використовувати матрицю аналізу сприятливих зовнішніх можливостей та ризиків підприємства.

Постановка проблеми. За останнє десятиліття відбувся процес трансформації української економіки від адміністративної системи управління до ринкової, що зумовило переорієнтацію усіх складових економічного механізму на пошук нових важелів протидії негативним факторам зовнішнього та управління складовими внутрішнього середовища, а особливо у теперішній час, в період економічної нестабільності . Однією із таких альтернатив є впровадження механізму маркетингу як на макро-, так і на мікрорівнях економічної системи

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання про вивчення можливостей підприємства у сфері маркетингових досліджень знайшло суттєве відображення в маркетинговій літературі. Над розробкою цієї теми працювали науковці-дослідники такі, як Котлер Ф., Романов А.Н., Парсяк В.Н., Старостина І.П. та інші. Кожен з них пропонував свій підхід та методику до розгляду даної проблеми.

Мета статті. Метою даної статті є розробка маркетингової стратегії підприємства ТОВ „АВІС" в умовах економічної нестабільності.

Виклад основного матеріалу. Діяльність ТОВ "АВІС" залежить не тільки від діяльності самої компанії та її співробітників але і від впливу різноманітних факторів. Маркетингове середовище складається з мікросередовища і макросередовища.

Макросередовище представлене факторами широкого соціального плану, що впливають на саме підприємство і на його мікросередовище. До них варто відносити фактори демографічного, економічного, природного, технічного, політичного і культурного характеру.

Фактори що визначають макросередовище маркетингу ТОВ"АВІС":

Демографічні фактори. Найбільший позитивний вплив на діяльність компанії робить кількість потенційних споживачів і кваліфікаційні характеристики робочої сили.

Фактори соціально-культурного характеру свідчать про істотний вплив традицій, культурного рівня і рівня освіти.

Розглянемо тепер економічні фактори. Найбільший позитивний вплив мають наступні фактори:

- розміри і темпи зміни розмірів ринку;
- розміри і темпи росту сегментів ринку відповідно до інтересів компанії;
- інвестиційні процеси.

А найбільший негативний вплив становлять фактори:

- загальний рівень економічного розвитку;
- система оподатковування і якість економічного законодавства;
- рівень розвитку конкурентних відносин.

Науково-технічне середовище також впливає на діяльність компанії, серед факторів, що справляють найбільший позитивний вплив, слід зазначити:

- появу "технологічних проривів";
- вимоги до кваліфікації кадрів.

Політико-правові фактори. Політико-правове середовище має загальний негативний вплив на діяльність компанії. Серед позитивних факторів слід зазначити деяку наявність авторитетних навчальних закладів в області харчового виробництва.

Для більш глибокого аналізу необхідно проаналізувати внутрішнє середовище (мікросередовище).

Найбільший негативний вплив на діяльність ТОВ"АВІС" завдають наступні фактори: